

Doğu Türkistan İm

– KOCAMANOĞLU · 09 Temmuz 2012

DOĞU TÜRKİSTAN'IM

Çığlık çığlığa atam,
Feryadı figan içinde,
Duyurmaya çalışmakta sesini...
Üstüne işkence ve azap dökülmüş,
Müslüman-Türk'üme Çin'de,
Ne yok olmuş,
Ne de kalabilmiş tam...
...
Koyu bir yalnızlığa sürüklenmiş,
İşsizlik bir yana,
Kanayan yarasına,
Bir de sahipsizlik eklenmiş...
...
Kızıl bir esintiye yenik düşmüş,
Zulmet kol gezmiş...
Yetinmemiş gölgeler bile,
Geçmiş karışına da,
Kargalar gibi gülmüş...
...
Giden töre'nin öksürüğü,
Sisli gecelerde asılı kalmış...
Irmaklar donmuş, sular akmamış
Batıya giden evlatlar,
Bir daha geriye dönüp bakmamış...
...
Yanan yüreklerini tuza,
Kızaran yüzlerini toza gömmüşler...
Unutulmaz alevler savrulurken,
Nice Uygur Türk'üm,
Kızıl kanlı Çinlilerin eliyle ölmüşler...
...
O uzak diyarlarda gölgelere sığınmış,
Sayısız gardaşlarımız var...

Soysuz o sarı kalabalıklarda,
Kızıl bir yağmurdan sonra,
Derin sulara gömülmüş ırmak,
Biraz gayret, biraz kanlı gözyaşı,
Irmağımızı kurtarır belki ağlamak...

...
Tamamlanmamıştır... Bu kutlu sevda,
Asla kâğıtlara sığmaz...
Kanar DOĞU TÜRKİSTAN'ım da,
Hem acısı, hem de sancısı,
Asla ağıtlara sığmaz...

...
Ant-180512

Aşağıdaki yazı 05.07.2012 Dünyabülteni.net'ten alınmıştır. <http://www.dunyabulteni.net/?aType=haber&ArticleID=217332> "Türkiye'nin bir Doğu Türkistan politikası yok" Urumçi olaylarının yıldönümü dolayısıyla Doğu Türkistan Vakfı yöneticilerinden Hamit Göktürk ile Uygurların bugünkü durumunu konuştuk...

Ahmet A. Sezer/ Dünya Bülteni

Bugün Urumçi'de resmi rakamlara göre 200 kişinin katledildiği, binlercesinin yaralanıp bir o kadarının tutuklandığı Urumçi olaylarının üçüncü yıldönümü. Doğu Türkistan'ı ve Uygur Müslüman Türklerinin bugünkü durumunu, dünya kamuoyu ve Türkiye'den beklentilerini Doğu Türkistan Vakfı yöneticilerinden Hamit Göktürk ile konuştuk.

Ahmet. A. Sezer: Hamit Bey, bugün 5 Temmuz olaylarının üçüncü yıldönümü. Doğu Türkistan'da 2009'un 5 Temmuz'unda neler olmuştu, kısaca anlatabilir misiniz?

Hamit Göktürk: Çin'in güney bölgesindeki Guangdong Eyaletinin sanayi bölgesi Şav Gung şehrinde, Doğu Türkistan'dan zorla ucuz iş gücü olarak baskı ile getiren çoğunluğu Kaşgar'ın fakir kırsal kesimlerinden olan 819 kişi bölgedeki Fabrikalarda 2 hafta önce işe başlamışlardı. Yuvalarından zorla koparılan yaşları 18-32 arasında değişen bu masum gençler iş çıkışı yorgun bir halde yatakhanelerde uyumakta idi. 26 Haziran gece saat 02'de ansızın ellerinde sopalar ve kesici aletler bulunan yüzlerce Çinlinin saldırılarına maruz kaldı. Hiçbir şeyden habersiz uykuda yakalanan bu gençlerden, Haşimcan Ahmet ve Sadıkcın Gazi isimli 2 Uygur hayatını kaybetti. Kadın işçilerin de aralarında bulunduğu onlarca kişi yaralandı. 2 saat devam eden saldırılarda Çin güvenlik güçleri hiçbir müdahalede bulunmadı. Olay resmi makamlarca, Fabrikada çalışan Çinli ve Uygur işçiler arasındaki basit ve olağan bir sürtüşme ve kavga olarak açıklandı.

Doğu Türkistan'da yaşayan ve olaylarda ölen ve yaralananların yakınları olayı Şavgung'da yaşayan Cung isimli bir Çinlinin özel haber sitesinde yazdığı "6 Uygur işçinin, 2 Çinli kıza cinsel tacizde bulunduğu, bunun üzerine Çinli gençlerin Uygur işçilere saldırdığı" şeklindeki haberi ile öğrendi. Ölen ve yaralananların yakınları 05 Temmuz 2009'da Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de ellerinde Çin bayrağı da olduğu halde yönetimden Şavgung olaylarının adil bir şekilde soruşturulması ve failerin yakalanarak

adalet önüne çıkarılması, Uygur gençlerinin ucuz iş gücü olarak Çin'e zorla gönderilmemesi, Uygurların işsizlik sorununun kendi yaşadığı yerlerde halledilmesini ve Çinlilerin göç ettirilmesi uygulamasına son verilmesi talepleri ile masumane gösteriler yaptı. Çin yönetimi, olaylara barışçıl ve insani yaklaşmak yerine, göçmen Çinlileri tahrik ederek olayları etnik çatışmalara dönüştürdü. Asker aşırı güç kullandı. Göstericilerin üzerine ateş açıldı ve olaylar kanlı bir şekilde sonlandırıldı.

Meydana gelen olaylarda, resmi rakamlara göre 200 kişinin öldüğü ve 2 bin kişinin yaralandığı açıklandı. Ancak, Urumçi'de yaşayan ve olaylara bizzat şahit olanlar ölü sayısı 1000, yaralı sayısını ise 10 bin olarak ifade ediyor ediyor. Ayrıca, binlerce kişinin gizlice Urumçi dışındaki dağlık bölgelere götürülerek katledildiği bildiriliyor. Yeni ulaşılan bilgilere göre yüzlerce kişinin kayıp olduğu kendilerinden hala haber alınmadığı ifade ediliyor.

Dünya kamuoyu 5 Temmuz olaylarını nasıl karşıladı, gösterilen tepkiler yeterli mi? Çin göstermelik de olsa Urumçi olayları ile ilgili bazı şeyler yapabildi mi?

5 Temmuz Urumçi olayları, ilk kez Doğu Türkistan meselesinin dünya gündeminde geniş şekilde ve uzun süreli yer almasını sağladı. Sosyal medya ve internetten ilk günlerde dünyaya yansıtılan dehşet verici görüntüler uluslararası toplumun, insan hakları kuruluşlarının, STK'ların ve BM'nin dikkatini Doğu Türkistan'a çevirmesini sağladı.

Urumçi olayları sonrasında olayların önlenmesinde yetersiz kaldığı ve hatalı davrandığı iddiası ile Çin yönetiminin Komünist Parti'nin bölge genel sekreteri Vang Li Çuen görevden alınmış ve yerine daha insancıl ve ılımlı olduğu söylenen Cang Cung Şen atanmıştı. Atanan yeni diktatör Cang Cung Şen de selefini hiç aratmadı. Dini vecibelerin kısıtlanması, hac ve umre ibadetine getirilen yasaklamalar, Çift Dilli Maarif safsatası ile Müslüman Türk çocuklarına daha anaokulunda iken, zorla Çince öğretilmesi uygulaması şiddetini arttırarak devam etti. Ekonomik talan, etnik ayrımcılık, kültürel soykırım, Müslüman Türk kültürünün izlerini barındıran binlerce yıllık şehirlerin tahribi, bölgenin batıya açılması kisvesi altında verimli toprakların ve yeni bulunan yer altı kaynaklarının Çinli şirketlere peşkeş çekilmesi suretiyle Çinlilerin bu topraklara göç etmeleri teşvik edildi. Temel hak ve özgürlüklerin ihlalleri katlanarak sürdürüldü. Uygurların milli ve dini kimliklerini ifadesi bölücülük ve terörle eş değerde tutuldu. Asgari hak arama hakkı ve talepleri devlet terörü kullanılarak şiddetle bastırıldı.

2011 yılından beri Kaşgar, Yarkent, Hotan, Gulca, Karakaş, Kumul ve Korla gibi şehirlerde meydana gelen şiddet olaylarında içinde kadın ve çocukların da bulunduğu onlarca Müslüman Türk katledildi. Yüzlerce kişi tutuklandı. Olaylara karışanların ve yakınlarının evleri Çin işgal güçlerince buldozerlerle tahrip edildi.

5 Temmuz olaylarından sonra bölgenin sakinleri olan Uygurların ekonomik durumlarının iyileştirilmesine yönelik bir dizi tedbirlerin alınacağı büyük propaganda kampanyaları ile duyuruldu. Ancak, bu konuda hiçbir olumlu icraat uygulamaya konulmadı. Bu konuda Uygurlar kandırıldı ve aldatıldı.

Doğu Türkistan'da Uygur Müslümanların nüfusu ne kadar? Müslüman Türklerin Çinlilerin nüfusuna oranı nasıl ve bu oran siyasi durumu nasıl etkiliyor?

Çin İşgalinin başladığı 1949'da Doğu Türkistan'da 6 milyon Müslüman Türk (Uygur, Kazak, Kırgız, Özbek, Tatar ve Salur) ve 300 bin Çinli'nin yaşadığı açıklanmıştır, Çinlilerin oranı 1949'da % 5 iken, günümüzde bu rakam % 48'e ulaşmıştır. Günümüzde resmi rakamlara göre 9 milyon Türk ve bir o kadar

Çinli'nin yaşadığı bildirilmiştir. Bingtuen adı verilen emekli Çinli askerlerin oluşturduğu sözde "Üretim ve İnşaat Ordusu" ve aileleri bu rakama dahil değildir. Doğu Türkistan'ın en verimli toprak ve yaylalarını, yer altı ve yer üstü doğal kaynakları zorla gasp eden bu birlikler, idari, siyasi, adli ve ekonomik olarak bağımsız olup, sayıları bu rakama dahil değildir. Devlet içinde devlet olan bu yapı, direkt Pekin'e bağlıdır. Sözde özerk yönetimin bunlar üzerinde hiçbir yetkisi bulunmamaktadır. Bu ordunun sayısının en az 5 milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Doğu Türkistan davası nasıl başladı ve günümüze nasıl geldi, dünyada nasıl karşılanıyor?

Doğu Türkistan davasının temelleri 1950'li yıllarda Türkiye'ye gelen Doğu Türkistan liderleri Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin tarafından atılmıştır. Mehmet Emin Buğra'nın 1965'te vefatından sonra bu bayrağı İsa Yusuf Alptekin tek başına 1995'e kadar dalgalandırmıştır. Doğu Türkistan davası muhafazakar ve milliyetçi basın tarafından sürekli gündemde tutulmuştur. Son yıllarda İslami medyanın ve güçlenen ve etkili hale gelen İslami sivil toplum kuruluşlarının ilgisi bu davayı zirveye taşımıştır. 1992 yılında İstanbul'da 14 ülkeden gelen 70 delegenin iştiraki ile Doğu Türkistan Milli Kurultayı açılmıştır. Daha sonra Çin Türkiye ilişkilerinin seyrine paralel olarak Çin yönetiminin baskı ve talebi ile Doğu Türkistan Kuruluşlarına karşı bazı kısıtlama ve önlemler uygulamaya konmuştur.

Tüm dünyadaki Doğu Türkistan Kuruluşlarını temsil eden, üst kuruluş konumundaki Doğu Türkistan Milli Merkezi görülen lüzum üzerine 1998'de Almanya'nın Münih kentine taşınmıştır. Daha Sonra Dünya Uygur Kurultayı adını alan bu üst kuruluşun başkanlığına 1996 yılında Rabia Kadir seçilmiş olup, faaliyetlerini Washington'da sürdürmektedir. ABD de faaliyet gösteren birçok sivil toplum kuruluşlarının maddi ve manevi yardımı ve desteği ile özellikle 5 Temmuz 2009 Urumçi olaylarından sonra Dünya Uygur Kurultayı Avrupa, Amerika, Avustralya ve Japonya gibi ülkelerde yoğun ilgi ile karşılanmaktadır. Ancak, İslam ülkelerinden yeterince destek görememektedir.

ABD ve güçlü ülkeler duruma nasıl bakıyorlar?

Çin'in Doğu Türkistan'da yürüttüğü toptan yok etme ve ele geçirme politikası bütün bunlara rağmen, şiddetini arttırarak sürmektedir. ABD başta olmak üzere ilgili ülkeler Çin'in bu politikalarını engelleyecek veya en azından bu ülkede yaşayan Müslüman Türklerin üzerindeki şiddet ve baskıyı az olsa da hafifletmesini sağlayacak hiçbir girişimde bulunmamaktadır. Yürütülen politikalar Çin'i dünya siyaset arenasında insan hakları ve demokrasi bağlamında köşeye sıkıştırmak ve konuyu baskı aracı olarak kullanmak temeli üzerine kurulmuştur. Bu ülkelerde yürütülen faaliyetler de zaten ilgili ülkelerin anayasal hakları kullanmak çerçevesinde yürütülmektedir. Bir olağanüstü destek veya ilgi söz konusu değildir. Bu ülkelerdeki çalışmalar yeterli insan kaynağı ve kamuoyu desteği olmadığından istenilen düzeye gelememiştir.

ABD ve diğer batılı güçlerin Doğu Türkistan'a meselesine olan tutumu, günümüzde Ortadoğu ve diğer bölgelerdeki sorunların çözümündeki bakışından farklı düşünmek mümkün değildir. Bu ülkeler bu probleme insanı olarak değil, kendi çıkar ve politikalarına bir çeşit yan destek olarak bakmaktadır. Salt demokrasi ve insan hakları açısından Doğu Türkistan politikasını dillendirmek hiçbir çözüm getirmemekte ve Uygurların üzerindeki baskının azaltılması bağlamında hiçbir etki yapmamaktadır. ABD, İsrail'i ve Yahudileri korumadaki hassasiyetinin yüzde 1'ini Doğu Türkistan meselesine göstermemektedir. Ancak, bu ülkelerde BM gibi Uluslararası kuruluşların merkezlerinin olması Doğu

Türkistan meselesinin dünya kamuoyuna bir nebze olsun duyurulmasını sağlamıştır.

Doğu Türkistan coğrafi olarak Türkiye'ye çok uzaktır. Ancak manevi ve gönül bağı olarak Türkiye'ye çok yakındır. Doğu Türkistan Türklerinde tarihten beri "Işık Türkiye'den gelir." inancı hakim olmuştur. Doğu Türkistan Türkleri geleceğini ve umudunu daima Anadolu'da aramıştır.

Sözü açılmışken soralım, Türkiye'nin Doğu Türkistan davasına desteği nasıl, ülkemizin bir Doğu Türkistan politikası var mı? Türkiye halkının durumunu ve devletin bakışını ayrı ayrı değerlendirir misiniz?

Türkiye'den beklentileriniz nelerdir?

Doğu Türkistan davasının temelleri 1950'li yıllarda Türkiye'ye gelen Doğu Türkistan Liderleri Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin tarafından atılmıştır. Mehmet Emin Buğra'nın 1965'te vefatından sonra bu bayrağı İsa Yusuf Alptekin ömrünün sonuna kadar dalgalandırmıştır. Türk halkı Doğu Türkistanlı kardeşlerini her zaman bağrılarına basmış ve problemlerini paylaşmış ve acılarına ortak olmuştur. 5 Temmuz 2009 Urumçi katliamını tel'in ve Doğu Türkistan'a destek gösterileri ülke çapında gerçekleştirilmiştir. Kamuoyunun bu hassasiyetine tercüman olan Başbakanımız 9 Temmuz 2009'da Urumçi olaylarını "adeta Soykırım" olarak nitelemiş ve meseleyi uluslararası kuruluşlara taşıyarak olayların sorumlularının bulunmasını ve adalet önüne çıkarılmasını talep etmiştir. Dünya Uygur Kurultayı Başkanı Rabia Hanım'ın da ifade ettiği gibi, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan bu ifadeyi kullanarak Çin'e baskı yapmasa idi, binlerce kişi daha katledilebilirdi. Bu cesur ve tarihi açıklama katliamın büyümesini önlemiştir.

Cumhurbaşkanımız, Bakanlarımız, Milletvekillerimiz, Siyasi Parti başkanları STK başkanları, olaya gereken tepkiyi göstermiştir. Konu Milletvekillerimizce birkaç kez TBMM'de gündeme getirilmiştir. Ağustos 2009'da Ekonomi Bakanı sayın Zafer Çağlayan devletimiz adına 5 Temmuz katliamından dolayı kardeşlerimize geçmiş olsun ziyareti gerçekleştirmiştir.

Ancak, Türkiye'nin bir Doğu Türkistan politikası maalesef yoktur. Konu olaylar sonrasında insani açıdan ve duygusal olarak ele alınmakta, daha sonra ise, küllenmekte ve kaderine terk edilmektedir. Halbuki sonuç alınabilmesi için konunun sürekli takibi ve duruma göre yeni yaklaşım ve stratejiler geliştirilmesi ve uygulanması gerekir. Ancak medya ve kamuoyunun desteğinin çok önemli olduğunu Urumçi olayları göstermiştir.

Türkiye'de Doğu Türkistan davası ile ilgilenen çok sayıda vakıf ve dernek var, bunlar arasında koordinasyon nasıl? Bir bölünmüşlük durumu var mı?

Anlattığım bütün bu eksikler ve yetersizliklerde Doğu Türkistan teşkilatlarının payının büyük olduğunu düşünmekteyim. Doğu Türkistan'dan vuku bulan olaylar hakkında bilgi ve belge ve Çin'in yeni politika ve icraatlarına ait bilgilerin temin edilerek medyaya ve ilgili kurum ve kuruluşlara ulaştırılması ve bu suretle davanın sürekli olarak gündemde tutulması bu kuruluşların öncelikli görevi olmalıdır. Her geçen gün sayıları artan Doğu Türkistan dernek ve vakıfları arasında koordinasyon ve işbirliği eksikliği, birbirlerini anlamama, her kurumun kendi belirlediği stratejiye göre hareket etmesi, merkezi plan ve aksiyondan yoksun bulunması en önemli handikaplardandır. Başarılı olan bu gibi davaların arkasında güçlü, süratli ve etkili merkezi karar organlarının olduğu aşikardır.

Orta Asya Türk devletlerinin Doğu Türkistan davasına bakışı nasıl, çoğunun Çin ile iyi ilişkileri var günümüzde?

1969-1990 yılları arasında devam eden, Çin - Sovyet anlaşmazlığı sırasında Çinliler Doğu Türkistan'ın Sovyetlerce işgal edileceği endişesini taşıyor ve Doğu Türkistan'daki uygulamalarında bunun dikkate alıyorlardı. Sovyetler de Türkî Cumhuriyetlerinde yaşayan yaklaşık bir milyon civarındaki Uygur Türklerini Çin yönetimine karşı örgütleyerek propaganda savaşı yürüttü. Ancak, Sovyetlerin tarihe gömülmesi ile bu tehlike ortadan kalktı. Türkî Cumhuriyetlerin bağımsızlıklarına kavuşmaları Çinlileri ciddi şekildi endişeye sevk etti. Bağımsızlık rüzgarlarının Doğu Türkistan'a sıçramaması için 1995'te Şanghay İşbirliği Örgütü'nü kurdu. Ekonomik ve siyasi olarak zayıf durumda olan Türkî Cumhuriyetleri ekonomik olarak destekleyerek kazanmaya çalıştı. Şanghay İşbirliği Örgütü'nün Güvenlik birimi Bişkek'tedir. Bu Kardeş Cumhuriyetlere sığınan Doğu Türkistanlılar ülke yönetimlerince sürekli olarak Çin'e iade edilmekte ve bu uygulama halen sürmektedir.

Türkistan Türklerinin tarihte kaderleri aynı olmuştur. Aynı tarihlerde saldırgan komşuları Rus ve Çinlilerin işgallerine maruz kalmış ve aynı kaderi paylaşmışlardır. Tarihte bir birlerini daima kollamış ve yardımcı olmuşlardır. İstila ve soykırımlarda daima bir birlerine kucak açmış ve bağırklarına basmışlardır. Bu ülkelerin yöneticileri Doğu Türkistan meselesi konusunda daima Çin yanlısı bir politika takip etmekte, kendi vatandaşları olan Uygurların ana vatanlarında yaşayan kardeşlerinin durumunu dile getirme ve ifade etmelerine yönelik faaliyetlerine izin vermemektedir. Ancak son yıllarda Çin Yönetiminin Orta Asya'da yayılma politikası Türkistan halklarını tedirgin etmektedir. Çin akınını önlemek için bu ülke yönetimleri bir dizi tedbirler almak zorunda kalmıştır. Günden güne bilinçlenen ve demokrasi değerleri yükselen bu ülkelerin aydınları Uygur Kardeşlerine sempati ile bakmaya başlamışlardır. Türkistan Cumhuriyeti halkı, Doğu Türkistanlı Kardeşlerinin akıbetinin kendi başlarına de gelmesinden endişe etmekte ve kamuoyunda Çin karşıtlığı güçlenmektedir.

Çin'in asimilasyon politikaları bugün ne durumda?

Çin işgal Yönetimi Olayların 3. yıl dönümünde yine Doğu Türkistan'da Uygurlara yönelik yeni bir şiddet dalgası estirdi. 18 Haziran'da yüksek düzeydeki asker ve sivil görevlilerin katıldığı bir toplantı yapmıştır. Genel Sekreter Cang Çin Komünist Partisi 18.Kurultayı öncesinde bütün askeri ve sivil güvenlik birimlerinin en yüksek düzeyde teyakkuz halinde bulunmalarını Toplumun huzuru ve bölgenin istikrarının korunması için hiçbir tedbirden kaçınmamalarını istemiştir.

Toplantı'da Cang yetkililerden şu tedbirlerin ivedilikle hayata geçirilmesini talep etmiştir:

1. Sosyal Medyanın (İnternet) kontrolünün kesinlikle sağlanması
2. Urumçi'ye diğer bölgelerden gelen Uygurların sürekli takip ve kontrol edilmesi
3. Yurt dışından ülkeye gelecek "Çinli Muhacir"lerin sıkı bir şekilde takibi ve kontrollerinin sıklaştırılması
4. Muhtemel olayların önlenmesi için Uygurların ne sebeple olursa olsun, topluca bulunmalarının engellenmesi
5. Urumçi'de devam etmekte olan "Özerk Bölge "futbol müsabakalarının Çinlilerin çoğunlukta bulunduğu Şihenze şehrine alınması.
6. İstihbarat hizmetlerinin güçlendirilmesi
7. Rejim için tehlikeli kabul edilen şahıs ve organların sıkı takibi ve kontrollerinin sağlanması
8. Sosyal istikrarı korumak için bütün tedbirlerin alınması, sert darbe ve bastırma tedbirlerinin uygulanması.

HAMİT GÖKTÜRK KİMDİR?

1950'de Doğu Türkistan'ın Yarkent şehrinde doğdu. İlkokulu burada tamamladı.1961 yılında babası ile birlikte Afganistan'a iltica etti. 1962 - 1965 yılları arasında Kunduz İlinin Hanabat Lisesinin Orta bölümüne devam etti. 1965 yılında Türkiye'ye geldi ve Kayseri'ye yerleşti. Ortaokul ve Lise öğrenimini Kayseri'de tamamladı. Selçuk Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. 2010 yılına kadar İstanbul'da Doğu Türkistan Vakfı'nda Genel Sekreter ve Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev aldı.

Doğu Türkistan'la ilgili sivil toplum kuruluşlarında kurucu ve yönetici olarak görev üstlendi. Birçok ulusal ve uluslararası toplantıda Doğu Türkistan davasını anlatan bildiriler sundu. Doğu Türkistan ile ilgili kaleme aldığı birçok araştırma ve inceleme yazıları bulunmaktadır. Farsça ve çeşitli Türk lehçelerini bilmekte olup, evli ve 4 çocuk babasıdır.